

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	10	Egy évre	16
6 évre	50	6 évre	80
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy nóra	—	Egy nóra	1
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Fráter Barna alispánjelöltségéről.

(Biharországi küzdelmek.)

Elöttem fekszik a Biharvármegyei függetlenségi párt egyik oszlopos tagjának levele. Ezen levélből olvasom, hogy a hü és erős sárréti járás független érzésű megyebizottsági tagjaival és nevében Fráter Barna alispáni jelöltségéhez csatlakozott.

A Sárrét-járási 48-asok ezen zászlóbontását helyesnek és követendőnek ítélem Biharvármegye többi független érzésű megyebizottsági tagjaira is; mert itt az ideje, hogy miként a országgyűlési képviselő kerületekben megtörték a régi czimboraságok elődi hatalmaskodását, a Biharországi vármegye házába is üde levegőt, üde szellemet repítsenek be a fojtó dohosodás és penészes nyirok ellen.

Ezen üde levegő, ezen üde szellem a Fráter Barna alispánjelöltségének rózsabokrétájáról lengedez; a dohosodás szagát, a penésznyirkot pedig a másik a ispáni jelölteknek korteszászlóján érzem és látom tapadva; mert anélkül, hogy e jó tekintetes és nagyságos urakat bántani akarnám, zászlójokon a Biharvármegyét, ezt a jobb- és szebb sorsra érdemes megyét,

tatárjárású esztendők óta igazó, sanyargató, ellenvéleményt nem tűrő Tisza—Beöthy sógorságkomaság jelszavait, neveit látom írva . . .

Midőn a vármegyei választókerületéből az országgyűlési képviselőválasztások idején szégyenteljes kudarczczal buktatták ki a mérgezőgombaként pöffeteg sógorságos-komaságos czimboraságnak bajnokait, következtetést vonhattak volna arra, hogy végórájok ütött és a kifütyölt, bukott komédiásnak legokosabb a komédiaházból a hátulsó ajtón zajtalanul ugrani ki és távozni Kukutyinba, hol tudvalevőleg a zabhegyezés hasznos mesterségét üzik . . . Azonban a czimboraság urai a kudarczok után sem akarnak hátrálni, mert a komaság zsiros árendaföldjeként itélik és tekintik ma Biharországot. És a főispáni rokon két alispánjelöltnek és sógornak a kortesei, az egyik részről Tisza Pistával az előkőn, ezen czimborakórságos hatalom további kárhozatos fentartása érdekében rajzanak szerte Biharországban, mint mikor „Tiszavirágok“ telepednek és enyelegnek a szöke folyó habjain . . . Adja isten, hogy ilyen kérész sorsérje Biharország Tiszavirágjait is. A független érzésű megyebizottsági tagok követvén a hü és erős sárréti 48-asok

példáját, párt- és felekezeti különbség nélkül tömörüljenek a Fráter Barna főszolgabíró biharmegyei alispánjelöltségéhez; csakis így szabadulhatnak e hatalmas nagy vármegyét nyugozó czimboraságtól, mely zsiros árendaföldként tekinti és kezeli ezt a változatos szép országrészt. Itt az ideje tehát, hogy a vármegye igazi gazdái magok vegyék kezökbe a gyeplőt és a megyén kívül rakják az önző, az elbizakodott, pöffeteg árendáz urakat . . .

Fráter Barna, mint Biharvármegyének egyik legrégebb és járásán kívül is egyik legnépszerűbb főszolgabírója, mint anyagilag és erkölcsileg független magyar ur, mint rokonszenves társadalmi férfiú, mint a református egyháznak a széles hazában ösmert, becsült buzgó, tevékeny tagja, de meg főbkképpen a czimboraság mételyétől is vészmentes közigazgatási férfiú méltó, illő, hivatott az iránta nyilvánult közbizalomra. Kívánom, hogy e törekvéseket diadal koronázza és a megejtett választás után Fráter Barnát mint Biharország alispánját üdvözölhessük; mert Fráter Barna, mint barát mintakép, mint ellenfél tiszteletgerjesztő, olyannyira, hogy noha politikailag én is ellentáborba tartozom,

Dábics Péter.

(Kép a szerb-bolgár háboruból.)

Írta: **Musics Gy. Braniszlav.**

Négyen voltak foglyok, mi pedig hárman, a kik kísértük őket. — Én és két közlegény.

A foglyok egyike apró, kövéres, alacsony homloku, beszédes, de bizalmatlan és félénk emberke volt. Otthonáról beszélt: van egy hajadon huga, két pár ökre, nagy darab földje és tizenegy kecskéje: az apja „kodzsabasa“ (bíró) volt a fáluban. Most egy éve, hogy meghalt. Elmondta, hogy félti nővérét, vajjon mit csinálhat egyedül?

A másik is kicsike, hosszú, térdig érő kezű, fáradt ember. Ugy jár, mint a medve, folyton mozgatja a fejét, máskülömben közömbös, nem törődik azzal, hogy elfogtuk, azzal sem: mi lesz vele?

Kérdéseinkre vigan felelt, mintha csak hazatérőfélben volna.

A harmadik magas ember, feje aránytalan, nyaka hosszú és vékony, adam csutkája erősen ki áll. Midőn evett, látni véltem a torkán lecsuszó falatot. Neki volt legtöbb dohánya, még pedig nagyon jó dohánya s folyton kínált bennünket vele. — Megmoz-

ditja azt a kicsiny fejét, nagy kezeit ügyetlenül kabátja zsebébe dugja, zacskót vesz ki belőle s aztán sorba kínált bennünket.

Társai nem engedték szóhoz jutni, melyt felnyitotta a száját rákiáltottak: „Hallgass Toncsa, ne áruld el ki vagy!“ — mintha ő mindig bolondot akarna mondani!

Ő pedig hallgatott a többire, és nem haragszik a kötekedésért.

A negyedik középtermű, szöke, kancsal szemű ember. — Meg volt sebesítve szegény, czombjába kapott egy golyót s nem tudott járni.

Társai, jó társai a hátukon czipelik s így mennek husz perczig, vagy egy félóraig s ha elfáradnak csak azt kiáltják: „Toncsa vidd, te még bírod!“ — s ő nem is tiltakozik, hanem tovább czipeli.

Igy haladtunk két vagy három óra hosszáig. Meg-megáltunk egy kicsit pihenni, vagy beszélgetni; cigarettára gyujtottunk, aztán tovább mentünk.

A hold is előbujt már. A nap sugarai felolvastották a havat s fénylő mezők terültek el mindenfelé: a levegő száraz és hideg: igen hideg éjszakánk lesz. A sárban már fénylő tavacsok képződtek. A balra fekvő hegyek sötét kéknek látszanak s a hol-

leolvadt róluk a hó, ott sárgának, pirosaknak, vagy fehéreknek látszanak.

A nap még nem pihent le egészen, de már érezni lehetett az esti levegőt, a csendet s a kutyák üvöltése is hallatszott már. Eddig még találkoztunk valakivel, de ezentul már senkivel sem. Czaribród mesze fekszik előttünk, talán még két óra járásnyira, de haladásunk után itélve, még három vagy négy óráig kell gyalogolnunk, míg elérjük.

Katonáim közül Daniló már rossz-kedvű lett, mert künn ér bennünket az éjszaka, Péter, aki hátul megy, gondolatlan mindig. Daniló jobb katona Péternél, csak az a baja, hogy mindig ilyen rossz-kedvű. Kötelességét teljesíti, de egyebet nem tesz. — Ő például azt hiszi, hogy ha foglyokat kísér, akkor nem szabad velük egy szót sem beszélnie, sőt meg azt is, hogy szigoruan kell rájuk néznie. Mikor megkínálják dohánnyal, nem fogadja el, mert azt hiszi, hogy ez már vesztegetés. pedig nincsen dohánya s szivesen dohányoznék. Derék katona!

Péter apó vaskos, tüzes szemű legény! folyton beszélget a foglyokkal, sőt vigasztalja őket. Annak aki hajadon huját, szántóját, két pár ökret és tizenegy kecskéjét hagyta otthon, azt mondta Péter; „Hát

nemes erényei, nagy tulajdonságai, edzett, kipróbált erős tehetségei következtében lelkemből kívánom győzedelmét. A czimboraság nyügeből ekkor még inkább szabadul a jobb sorsra érdemes Biharország.

Ifjabb Móríz Pál.

A megvesztegetett bíró.

Soós Kálmán neve a tiszta-eszlári pörben tünt fel először. Mint kir. alügyész ségkedezett. Azután jogászörökben mint szakíró szerepelt s törvényszéki bíró lett a budapesti törvényszéknél, bűnügyekben. Általános föltűnést most keltett, nem több mint az igazság ítélő bírása, hanem mint aki ítéletét várja.

Azon társaság, a melyben Schwarz Áarhámmal, Schlesinger Leóval és Sárkány Arnóddal egy vizsgálatba keveredett, szomorú bizonyítéka szocialis viszonyaink elfajulásának. Egy bíró, kinek évi fizetése kétezer forint, ebből a fővárosban urimódon megélni nem képes. Szokasai fényűzők s vagyona nincs. Neki pénz kell s a pénzt őt felkeresi, vagy pedig ő keresi fel azokat, akiknek pénzük van s abból neki adnak. Vajjon csak Soós Kálmán van hasonló körülmények között? Nincsenek e szűkölködő es eladósodott bíráink és köztisztviselőink nagy számmal? És akinek hitelezői vannak, nem függ-e ezektől? Istenments, hogy a törvénynek vegrehajtói közül sokan, kik fizetésükből megélni nem tudnak, bűnös utra tévedjenek s áruba bocsássák hivatalos befolyásukat, vagy magát az igazságszolgáltatást. De megesett. Soós Kálmánál sajnos megtörtént, hogy egy börtönből kiszabadult csalóval szövetkezett. Schwarzot ügynökévé fogadta, hogy közvetíten számára vesztegetési pénzeket, azoknál, kik fizetéképeseek es kiknek bűnügyeit ő referálta.

A legnagyobb ezinizmussal zsarolta meg ezeket négy szemkőzt, ha hozzájöttek Schwarz biztatására, hogy kedvező ítéletet

csak Isten őrizze jószágotat, míg te kinem kerülsz ebből a bajból, aztán ha kárba is veszett valamid, helyrepótolod te azt, ha hazakerülsz!

Annak a Toncsanak, ki már ötödször kínálta meg dohánynyal, azt mondta Péter: „Takarékoskodj testvér! ki tudja lesz-e holnap is dohányod. Én tudom mi vár reám, de te még nem tudod: én találó holnap is dohányt, van kitől kérnem, és koldulnom, de kitől kérsz te?! S mikor mond valamit, mindig hozzám fordul: „Hát nem igaz káplár?!“

Igy mentünk egy óráig, de lépéseink mind lassabbak lettek, pedig az éj gyorsan közeledett. Megálltunk pihenni, mert még jó két óráig kellett gyalogolnunk. — A szegény foglyok egy lépést sem tudtak tovább tenni, kifárasztotta őket terhük; beteg pajtásuk, akit kezdetben minden fél órában más vett át, később minden tizenöt, tíz s végre minden öt perczen váltakoztak. — Midőn most újból el kellett volna indulnunk senki sem bírta tovább vinni. Megint a szegény Toncsa hátára tették, nem is ellenkezett szegény, de alig tett husz lépést, meg állt s kijelentette, hogy ő sem bírja tovább. Újból megálltunk pihenni Danilo elkomrodott s kész volt arra is, hogy mint a foglyok kísérője megparancsolja neki induljanak s ha meg is hal valaki közülök, azt

eszközöljenek ki a bíró urtól. Végre rajta-vestett, de csak ismételt följelentésre. Ez az, emi felett megütközünk. Mert lehetetlennek tartjuk, hogy akik vele együtt ültek törvényszéket, hallották előadását es szava- zatát, látták pazarlását, ne sejtették volna ma aviseletének inkorrektességét. Nemcsak sutogtak, hanem meg is győződtek róla, hogy ferdit, mégsem léptek fel ellene vizsgálatlalt, hogy ha kiderül a bíró bűnössége — bűnhődjék!

Nagyon súlyosnak tartjuk ezt az esetet, melyhez hasonló vidéken, imitt-amott, egy-egy járásbírósnál előfordultak. Mert azt bizonyítják ezek es különösen a legutóbbi, hogy a szörnyű korrupció, mely a bukott rendszer előtt egész állami szervezetünket megrontotta, az igazságszolgáltatást sem hegyta érintetlenül. Legkevésbé artott az erkölcsi ragály igazságszolgáltatásunknak, mely tehát tekintélyét az államban a vesz előtt is megtartotta. Ére a bizalomra a hatóságok partatlanságához es hozzá férhetetlenségéhez oly nagy szükség van, hogy ha az elvész, megbomlik minden jogrend. És ime, bár csak kivételesen, az ólalkodó vesztegetés közüljárja a törvényszéket is es megkeríti azokat a bírákat, kik jellemben gyöngék, vagy családi viszonyaikban szerencsétlenek.

Es, ahol ez kisül, ott gyöngé szána-kozásból, pajtáságból, vagy a bírói becsületre valj feltékenység ürügye miatt elnézőnek lenni vétek. Az ilyen Soós-féle rothadt állapotokat el akarni tussolni — megbocsáthatatlan hiba lenne. Még csak az kellene, hogy a megvesztegetett köztisztviselőnek es bírónak megkegyelmezzenek, a vizsgálat irait levéltárba helyezték, őt magát vád es ítélet helyett nyugdíjba tegyék s az ország elete fogytáig fizesse s visszaéléseit pénzzel jutalmazza.

Mindenkit érhet baleset. De ha valakit lopáson kapnak rajta, azt nem szokas azon balesetek közé sorozni, amikor a mentőket hívják. Soós Kálmán bíró esetében is a rendőrségnek kellett interveniálni, hogy a mentők igyekezete a kormányt meg ne téveszse. Schwartz Ábrahamot, az ügynököt, a rendőrség le is csukatta. A főbűnöst magát csak kinalgatta es rendőri felügyelet

sem bánta volna. Kétszer háromszor rám tekintett, hogy adjam ki a parancsot, de szólni nem mert... Ötven lépést tettünk s aztán ismét pihentünk. Danilo szivarra gyújtott s türelmetlenül szivta el, mizekben egyik lábáról a másikra állt Péter is hozzám jött s határozatlan hangon mondá:

— Azt mondom káplár, hogy ezek az emberek nem vétettek se Istennek, se embernek — s itt Danilora tekintett. Igaz ugyan: ők ellenfeleink, mondhattam ellen-ségeink, de hát ő nekik ilyen volt a parancsuk! Ugy-e káplár?!
— Ugy van Péter!

— Aztán látod, mi is foglyok lehetnének most, ugy mint ők, aztán kísérenének bennünket. — Hat nem? Aztán egyikük meg is van sebesítve. És ki sebesítette meg? Mi, mi sebesítettük meg! Igy volt ez neki meg-irva, de hát mégis mi sebesítettük meg, mi tartozunk neki vérrel! Hát nem ugy van káplár?!

— Ugy van bizony!
— Persze! (Itt már jelentősegteljesen s bizalmasan tekintett Danilora.) Aztán ők ép oly emberek, mint mink, ugy-e káplár? Látod, mintha testvérek volnának, nem hagyják el a sebesültet, hanem felváltva viszik. Igazi férfiak ők, ugy-e káplár?

— Ugy van Péter, de hát mit is akarsz te tulajdonképen, hogy oly sokat beszélsz?

alá helyezte. A nyilvánosság ellenőrzése azonban meggátol minden kísérletet, ha valaki mégis az igazságszolgáltatásnak gancsot vetni akarna.

A botrány megvan s a megbotránkozás nagy es általános. Mindig szomorú vigasz az a mondás, hogy: oportet ut fiat scandala. Ha nem lennének botrányok, sokkal jobb volna. De a világosság nem árt, ha a bűnparlangokba behat. Mert tisztító ereje van az igazságnak es nagyon szükséges, hogy végre valahára a tisztogatás munkája kiméletlenül végigsöpörjön Magyarországon. Ha szemét van az igazságok palotájában is: nem maradhat az ottan s a bíró bűne a legszigorubb megtorlást követeli.

Esetek.

Az egész ország lázas érdeklődéssel kíséri a katonai vitákat. A nagy közönség teljesen a küzdőkkel érez. Hogy argumentumaik igazságát támogatassam én is egy-két példával szolgálólok.

Egy öcsémet akartam a katonai pályára neveltetni. Erős egészséges falusi gyerek, 11 éves kora mellett 14 évesnek is látszik s egy közöshadsergebeli katonarostól kellett bizonyítványt kérni, ki bele irta, hogy fejletlen es nem is vették föl a jó magyar fiut a reáliskolába.

Ő felsége 50 éves uralkodásának emlékére az altisztek kaptak egy emléklapot, melyre az uralkodó s az ezredtulajdonosok nevéen kívül egy szöveg is volt írva rá, melynek ntolsó befejező sorai lefordítva körülbelül így hangzanak: „Ti félelmet nem ismerő harcosok, legyetek es küzdjeteek tovább is kitartással az Osztrák haza dicsőségére.“

Gyakorlatok alatt a nyáron Ko-

— Én csak azt mondom, hogy nem szégyen, ha segítetek nekik, aztán mondjátok ti, mondjad te káplár: nincs-e igazam!

Midőn ezt kimondotta, egész bátran levette válláról a puskát es azt Danilónak adta.

— Nesze, fogd ezt, — mondá neki aztán a foglyokhoz lépett.

— Tegyétek ezt a testvért az én hámtamra!

Csodálkoztam rajta, de ő fogta a sebesültet, hátára vette s férfiasan lépett ki.

Mi is utána indultunk.

Körülbelül egy óráig nem tette le a határol s egy szót sem szolt utközben. — Pajtásai kipihenték magukat s a sebesült Péter hátáról a Toncsa hátára vándoroit.

Péter odament Danilóhoz, átvette tőle a puskáját, aztán hozzám jött es mondá: (daczára annak, hogy egy óráig nem beszélt):

— Hát nincs igazam?

— Igazad van Péter! — mondám neki.

Kevés idő mulva Czaribródba értünk.

*
Dábics Péternek hívták ezt a derék embert.

Szerbből fordította:
Skrbics Tivadar.

máromban, az ácsi honvédelméknél megállni sem volt szabad, de ugyanazon a tájon lévő ulahner Friedhofra felhívták figyelmünket és mindig zum Gebet volt. A magyar fiu mikor a három év után haza megy, minden második szava katonai műszó. Tetszeleg ez az egyszerű embernek s így viszik bele a konkolyt és így fertőztetik meg nyelvünket, melyből a kalapos király óta ugy sem tudjuk a gazt kiirtani.

T. k.

Rákóczi, Bercsényi . . .

Tárogató méla hangja kesereg,
Fujja rajta bus nótáját egy sereg.
Hős Rákóczi, hős Bercsényi serege,
Bujdokolva sivar erdők mélyébe . . .
Letűnt már a kurucz fényes csillaga
Jött aztán a puszta sötét éjszaka!
Hej Rákóczi, hol porladnak esontjaid?
S veled lévő vitéz kurucz fiad?
Feltűnik még a kurucznek világa
Akkor lesz csak ur a magyar hazánkba.

Sp. Sá.

NAPI HIREK.

Szinay Gyula lemondása a debreczeni református egyház presbyteriumában.

Közelebb adtunk hirt arról, hogy Szinay Gyula a debreczeni egyház gazdasági bizottságának érdemes elnöke, az egyház és főiskola körében viselt tisztségeiről lemondott. E lemondási nyilatkozatot a presbyterium e hó 8-án tartott népes közgyűlésében tárgyalás alá vévén a felett egyhangulag hozott következő határozattal döntött:

„Olvastatik Szinay Gyula gazd. bizottsági elnök levele, mely szerint . . . az egyházi és iskolai ügyek szolgálatától visszavonul: lemond tehát mindazon megbízatásokról, a melyeket a presbyterium kezéből vett.

Kovács József presbyter indítványozza, hogy ne fogadja el presbyteriumunk e lemondást, hanem kifejezve elismerését és méltánylását Szinay Gyula eddigi működéséért és bizalmát iránta, kérje fel őt, hogy tartsa meg továbbra is presbyteriumunktól nyert megbízatásait.

K. Tóth Kálmán lelkész ur indítványozza, még, hogy presbyteriumunk egyhangulag fogadja el Kovács József indítványát s hogy a bizalom és elismerés kifejezése minél nagyobb legyen, presbyteriumunk küldöttség által adja ezt tudtára Szinay Gyula urnak.

Presbyteri gyűlésünk egyhangulag fogadta el Kovács József és K. Tóth Kálmán urak indítványait, a legnagyobb készséggel fejezi ki Szinay Gyula iránt elismerését és méltánylását azért az odaadó, önzetlen szolgálatért és buzgóságért, melyet egyházkormányzatunk érdekében évek hosszú során keresztül tanúsított, valamint teljes bizalmát a jövőre nézve is: ennél fogva a lemondást nem fogadja el, hanem bizalom-

mal kéri föl Szinay Gyula urat, hogy a presbyteriumtól az egyházkormányzat és iskolaügy terén vett és addig betöltött bizalmi állásait továbbra is tartsa meg, felkérve K. Tóth Kálmán lelkész elnökelete alatt Dr. Kola János és B. Nagy János tagokból megválasztott küldöttséget, hogy presbyteriumunk ez elismerését, méltánylását és bizalmát Szinay Gyula ur előtt azonnal tolmácsolja és kérje föl őt lemondásának visszavételére, a küldöttség jelentése eljárásának eredményéről még e gyűlés folyamán bevérván.

A küldöttség a lemondott elnököt lakásán nyomban felkereste, de eljárásának csak annyi eredménye lett, hogy Szinay Gyula megígérte, miszerint a dolgok mérlegelésével egyfelől a lemondásra indító okoknak, másfelől az egyház érdekének — hajlandó bővebb megfontolás tárgyává tenni.

Mayer Emil temetése.

Debreczen közéletének egyik első férfiát, a hirtelen elhunyt Mayer Emilt tegnap délután kísérték utolsó útjára. Az az imponans részvét, mely a temetésen megnyilatkozott, legigazabban bizonyította az elhalt férfi nagy népszerűségét és tekintélyét. A gyászháznál tegnap délelőtt valóságos bucsujárás volt. Előkelőseink sorra kondoleáltak a gyászoló családnál. A testületek, közintézetek, melyekkel az elhunyt összeköttetésben állott, valamennyien képviseltettek magukat, egy a részvéttalogatásoknál, mint a temetésen. A koszorúkból egész virágos kertet lehetett volna összeállítani. A temetési aktus a gyászház udvarán kezdődött. Fél négy órakor már zsufolásig volt a telep hatalmas udvara diszes és előkelő közönséggel. A Péterfia-utcán pedig három órától kezdve vándorolt ki a tömeg. A bérkocsik s a kisvasut is óriási közönséget vitt a gyászházhoz. Itt a Debreczeni dalárda fél négykor elénekelt a „Zord halál“ kezdetű gyászdókat. Azután K. Tóth Kálmán lelkész mondott szivigható bucsuztatot. Végül a dalárda énekelte el a „Végső bucsu“ kezdetű gyászdalt. Ezután megindult a menet. Elöl az István-malom munkásainak önképző-egylete, fekete zászló alatt. Valamennyi munkás gyászfátyolt viselt a karján. Azután jött tizenket testőr kíséretében a gyászkocsi s a koszorúskocsi. A koporsóra és koszorúskocsira ötven koszorút helyeztek: a család, a közintézetek és az elhunyt ismerősei. A halottas kocsit a gyászoló család tagjai, oldalt tengernyi közönség s azután a félszázal többre menő kocsi hosszú sora kísérté ki a Szent Anna-utczai temetőbe, hol az István-malom munkásainak da'egylete énekelte gyászdalt, melynek elhangzása után sirba helyezték a holttestet. A gyáripárosok országos szövetsége nevében Chorin Ferencz elnök, azután a hazai összes kamarák intéztek részvétáviratot a ker. kamarához, melynek az elhunyt tudvalevőleg alelnöke volt. A családhoz is sok részvétávirat érkezett.

Az állategészségügyi kerületek felállítására.

A földmivelésügyi miniszter január hó 31-én kelt iratában Debreczen város 956.9 négyszög kilométert kitevő határának kilencz állategészségügyi kerületekre való felosztását engedélyezte. A kilencz kerület a következő:

1. Hortobágyi kerület, 2. Elep-hegyesi kerület, 3. Ondódi kerület, 4. Macsi kerület, 5. Városi kerület, 6. Cserei kerület, 7. Erdőségi kerület, 8. Bellelő kerület, 9. Szepesebesi kerület.

A miniszter a körzeteket e hó 15-től kezdve léptette életbe. A miniszter emez intézkedése örömet kelt a debreczeni gazdák köreiben, mert február 15 től kezdve esetleges sertésvész esetén nem rendelik el a zárlatot az egész városra, hanem csak az illető kerületre, ahol a vést konstatálták. A többi véstmentes kerületekből szabad lesz a szállítás.

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

A Csokonai-kör tegnap ismét felolvasó ülést tartott, mejre Debreczen közönségének színe-java, a Csokonai kör felolvasó ülésének megszokott közönsége nagy számmal gyűlt össze, úgy hogy zsufolásig megtöltötte a városháza nagy tanácstermét. A program nem volt ugyan oly változatos, mint a múlt gyűlése, de az egyes programszámok le tudták kötni a közönség figyelmét.

A gyűlési Komlóssy Artur nyitotta meg, majd Dr. Kardos Samu olvasta fel „Vesselényi Miklós ifjúságáról“ irt nagy történelmi tanulmányának több részét. Az inkább epizódyszerűen mint rendszeresen megirt érdekes tanulmány megkapó részleteket mond el a nagy Vesselényi ifjúságáról, melyek a nagy férfi jellemét és annak alakulását világosan tárják fel az ember előtt. Az élvezetes, hazafias szellemtől áthatott felolvasást — melyet különben legközelebbi számunkban közölni fogunk — a közönség szünni nem akaró tapsvihara jutalmazta.

Ezután Jánossi Zoltán, Debreczen új, költő-lelkű papja olvasta fel „A milétoszi aranyasztal“ című költői elbeszélését, melyben humeros mese keretében teszi nevetségessé a még ma is létező „pap-zsákot“. A humorban gazdag, költői nyelvben kiváló elbeszélést zajos tappsal jutalmazta a hálás közönség.

Végül Rudnyánszky Gyula tartotta meg „Mese két nőről, meg a harmadikról“ című verses felolvasását, humorosan rajzolván meg a modern nőt, a falusi örök gazdaszszonyt és végül poetikusan a harmadikat, az „idealt.“ A közönség hálásan tapsolt neki is.

A függetlenségi és negyvennyolczas párt bálja.

Folyó hó 21-én fog lezajlani a Bika disztermében a függetlenségi és negyvennyolczas párt bálja, mely egyike lesz a legszobott sikerült báloknak, a melyeket csak tartottak ahban a diszteremben. A bál iránt minden oldalról oly nagy az érdeklődés, hogy biztosra vehető, hogy a nagy terem zsufolásig meg fog telni Debreczen mulatni vágyó ifjúságával Szép leányokban, magyaros jókedvben, fesztelenségben nem lesz hiány, így talán felesleges is a közönség érdeklődését és figyelmét e mulatságra felhívni.

A jóvá nem hagyott költségvetés és a tanács.

A tanács már foglalkozott a miniszternek azzal a leiratával, melyben értésére adja a városnak, hogy az 1903-ik évi költségvetést nem hagyja jóvá és a költségvetés átdolgozására utasítja a tanácsot, illetőleg a közgyűlést. A tanács a miniszter leiratával szemben erélyes és határozott álláspontot foglal el. Kijelenti, hogy szilárdan ragaszkodik összeállított költségvetés fenntartásához, de nem zárkózik el egyes módosítások, ill. töleg változtatások elöl, melyeket a miniszter kíván és a melyeket a tanács is helyesel. A költségvetést nem dolgozza át újra, csupán a kifogásolt tételeket helyesbíti, ami legfeljebb 1—2 per cent pótladót emelést jelent csupán, úgy hogy a pótladó semmiképp sem lesz több 38—39 per centnél, nem pedig 42, a hogy a miniszter szeretné.

Tagjelölések az ipartestületen.

Az ipartestületnél tegnap három szakosztály tartott előjárósági tagjelölési gyűlést. A hentesek előjárósági rendes tagul ismét Debreczeni Lajos, póttagul id. Nagy Lajost jelölték. A fazekasok és kályhások rendes tagjelöltje újra Katona József, a póttagságra ifj. Nagy Józsefet jelölték. A csizmadiák hatalmas szakosztálya ismét Kurucz Miklósnak kínálta fel a jelöltséget, míg a póttagságra Szabó József, eszmadia ipartársulati alelnököt jelölte.

A szegényügyi bizottság ülése.

A szegényügyi bizottság tegnap délután Olah Károly kulturtanácsnok elnöklésével ülést tartott a városháza könyvtár szobájában, amelyen jelen voltak K. Tóth Kálmán, Kiss Sándor szegényházi gondnok és Illéssy Gyula jegyző. Az ülés egyetlen tárgya a szegényház gondnokának jelentése volt a szegényház múlt évi működéséről. A jelentést a bizottság egyhangulag tudomásul vette.

Adomány a kilencz tagu családnak.

Bátori Gábor Eötvös u. 43. sz. alatt (előző számunkban tévesen jeleztük, hogy a nyomorgó család Eötvös u. 3. sz. a. lakik.) lakó nyomorban színlődő kilencztagu családjának ma reggel Jóry Maria urnától 2 korona, egy kosár burgonya és többféle ruhanemű adományt vettünk. Aszives adományt e helyen köszönettel nyugtázzuk a szerencsétlenek nevében és jelezzük, hogy azt még a délelőtti folyamán rendeltetési helyére juttattuk.

Dankó Pista levele.

Levelet irt Dankó Pista s összefacsarodik a szívünk. A sirgödör szélén áll a zseniális poeta s reszkető kezeivel meg kell ragadnia a tollat, mert hiányzik a kenyér. Így szól a Dankó levele:

Kedves szerkesztő barátom! Hogy betegségen alatt felmerülő költségeimet fedezhessem, 50 dalomat összeválogattam és ki-

fogom adni még február hó folyamán egy kötetben. Beteg vagyok, a kiadással járó fáradozást nem bírom, tehát Nádor Kálmánt, első magyar dalkiadót bízom meg dalkötet kiadásának s rendezésével: dalaim az ő bizományában jelennek meg. Nagyon kérek méltóztass dalkötetemről néhány sorban megemlékezni. — A kötet ára 4 korona lesz. A megrendelések bizományosomhoz, Nádor Kálmán zeneműkiadóhoz, IV., Károlykörut 8. sz. alá küldendők. Szives pártfogásod kérve, maradok Budapesten, február hóban, alázatos szolgálja Dankó Pista.

Debreczenben, hol annyi tisztelője van Dankó Pistának, kell-e írni valamit ehhez az alázatos, siralmas levélhez? A nagybeteg, szegény nótakirály dalait bizonynyal megrendeli mindenki, aki teheti.

Kávéház a nagyerdőn.

Debreczen egyedüli nyári szórakozó helyének, a nagyerdőnek látogatottságára befolyással lesz az a határozat, melyet a tanács ma hozott. Németh András a „Bika” szálloda bérelője azzal a kérelemmel fordult a városhoz, adja ki bérbe a régi lövölde épületét, a hol ő kávéházat és cukrászdát akar létesíteni. A tanács ma foglalkozott Németh kérelmével, és azt határozta, hogy jövő nyártól 10 évre 1000 kor. bérösszegért kiadja Németh Andrásnak a régi lövölde helyiséget. Az atalakitást, valamint a légszesz berendezést a bérelő eszközli. A tanács eme elhatározását bizonyosan örvedetesen veszi a közönség, mert így teljesülni fog az az évek óta hangoztatott óhaj, hogy este, mikor a legnagyobb szükség van, nem lehet menni a nagyerdőre, mert a park sötét. Most ez megszűnik, mert a régi lövölde előtti tagas és szép teret nagy ivámpakkal látják el, amelyek messze bevilágítják az egész parkot.

Lövöldöző szabó.

Frick Antal szabó tegnap este 7 óra után több helyen okozott remületet lövöldözéseivel. Először is özv. Kovács Józsefné Darabos utcza lakására ment, hol ingerületen lépett fel. Majd egy hatlövetű revolvert rántott elő, a mivel a házbelleket menekülésre kényszerítette. Futott előle mindenki. Frick Antal azonban utánuk lött. A ház nepe, köztük özvegy Kovácsné is a szomszédokhoz menekült, Frick Antal pedig látva a hirtelen tamadt népcsődületet, elmenekült. Mester-utcza egy kis vendéglőbe menekült, de indulata ott sem hagyta békén. A revolvert újra előrántotta és elzavarta vele az összes vendégeket. A vendéglőből rendőri oltalomért telefonáltak, de mire a segítség megérkezett, Frick Antal újból eltűnt.

Egy órával később már a Csapó utcza haladt, a hol kirántotta a revolvert és lött. A közelben lévő rendőr hozzáfutott, kicsavarta kezéből a fegyvert és a háborgó embert felkísérte a rendőrséghez. A bűnügyi osztálytól rövid kihallgatás után elbocsátotték Frick Antalt, merénylete ügyében azonban a mára becsitált tanuk kihallgatásával folytatják a vizsgálatot.

Az ev. ref. filléregylet theaestélye.

Az ev. ref. filléregylet theaestélyére, a mely e hó 22-én tartatik, a meghívók már szétküldettek. A rendezőség minden lehető elkövetett, hogy mindazoknak küldjön meghívót, kik arra igényt tartanak, de ha mégis megtörtént, hogy vagy tévedésből, vagy feledékenységből valaki nem kapott, tisztelettel kérjük, hogy ebbeli óhaja teljesítése céljából sziveskedjék az elnökséghez fordulni. — A rendezőség, különösen az egylet elnöksége és választmánya, lazias tevékenységet fejt ki, hogy a thea-estélyt kellemesse, szórakoztatóvá és feledhetetlenné tegye. Az izletes vacsora mellé gondoskodva lesz finom és olcsó borokról, vacsora után a kedves táncz fog következni, melyhez a vérpezsdítő zenét a Magyar testvérek zenekara fogja szolgáltatni. Szóval oly kellemes estélynek nézünk elébe, melynek a jóhírnevet méltán előlegezhetjük.

Egy ezredes a katonai javaslatok ellen.

Szatmarról írja levelezőnk, hogy a város mai közgyűlésén Kovács Leó városi bizottsági tag, nyugalm. m. kir. honvédezedes lelkes beszédben indítványozta, hogy a város írjon fel az országgyűléshez, melyben jelentse ki, hogy lehetetlen a katonai javaslatot elfogadni, mert ez az ország tönkjét jelenti. Az ezredes hazafias indítványával szemben polgáremberek foglaltak állást, köztük Papp Géza polgármester. A város miadazonáltal az indítványt a magáéva tette.

A főkapitány felhívása.

Vettük a következő sorokat: Tapasztaltatván az elmult nyár folyamán, hogy az olyan cséplőgép tulajdon sok, kik gazdasággal nem bírnak s cséplőgépjüket kizárólag azon célból tartják, hogy azzal mások terményeit adandó részért kicsépeljék, legnagyobbbész nemcsak hogy cséplési iparigazolványt nem szereztek, melyet pedig törvény szerint tartoznak váltani, amennyiben a gözcséplés a kereskedelemkgyi miniszter 77024/VIII. A szamu rendelete szerint nyereségre alapított vállalkozásnak, illetve rendszeres az 1884 évi XVII. t. c. rendelkezései alá tartozó, ipari foglalkozásnak tekintendő és így alkalmazottjaikra, gépészekre és fűtőkre nézve is úgy az ipartörvény, mint a betegsegélyző pénztar rendelkezései szigoruan kötelezők — hanem a legtöbb géptulajdonos sem gépészet, sem a fűtőt nem jelentette be az iparhatóságnál, a miből kifolyólag számtalan bejelentés történt hivatalomhoz a cséplés elmultával, munkabérek és betegsegélyző pénztári tagdíjak követelése iránt. Felhívom azért a város területén lakó cséplőgép tulajdonosokat, azokat tudniillik, a kis a fentebb említett módon másoknak csépelnek, hogy úgy az ipartörvény értelmében az iparbejelentés, mint az alkalmazottaknak az iparhatóságnál és betegsegélyző pénztárnál való kötelezettségüknek eleget tegyenek, mert ellenkező esetben ellenük először az 1884. évi XVII. t. cz. 158. §-a másodsor a betegsegélyző törvény, 1891. XIV. t. cz. 83 §-ában foglalt kihágás miatt fognak szigoruan büntettetni. Debreczen,

Mihalovits J. gyógyszertára a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja az ártalmatlan növényi anyagokból készült s kipróbált jó hatású Dr. Borsos-féle HAJSZESZÉT, mely megóvja a fejbőrt az el-korpásodástól, megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtörését s szétszakadását, a hajelmolyosodását. Megszüntet mindenféle hajbetegséget s ezért mint óvszer is melegen ajánlható. Nem rontja a haját, sőt annak növést elősegíti s a haját dussá, sűrűbbé teszi. Kis üveg ára 1 kor. nagy üvegé 2 kor. Azoknak, kik a hajszesznek nem barátai, ajánlható a fentihez hasonló hatású s jóságú Dr. Borsos-féle Hajkenőcs, melyből kis tegely 1 kor. nagy tegely 2 kor.

1903 február 9. Boczkó Sámuel rendőr-főkapitány.

Ki lesz az „István“ malom igazgatója?

Az „István“ gőzmalom elhunyt igazgatójának Mayer Emilnek örökét a malom igazgatósága ma délután tartandó igazgatósági ülésén tölti be.

A hazáért és egyházaért.

Jó hazafi és egyháznak igaz hive volt Pongrácz Gyula kassai ügyvéd. A napokban hunyt el s végrendelete fenyesen tükrözi vissza a derék, rendithetetlenül függetlenségi erelmű ember tiszta jellemét. — Utolsó akarata így szól:

„Azon rajongó szeretetemenl fogva, a melyet imádott magyar hazáimért érzek, valamint azon mély vallásos szeretetemenl fogva, melyet szívemben az ev. ref. vallás iránt táplálok, mintegy kötelezve érzem magamat, hogy a számtól evont s a legnagyobb nélkülözések közt szerzett és öröklött összes vagyonomat magyar nemzetem és vallásom közt megosszam.“

Vagyonát tényleg közvezélokra hagyta. Ungvarmegyei birtokait a jenkei ref. egyházra hagyta azzal a kikötéssel, hogy a pap a totajku gyermekeket magyar nyelven készítse elő az Urvacsorához, a tanító pedig totajku tanítványait magyar nyelven köteles oktatni. A magyar képzőművészeti akadémiának husz darab rimaszombati takarékpénztári részvényt ösztöndíj-alapítványul, a magyar országos színügyi nyugdíjalapnak husz darab Gömörmegyei tarnaaljai takarékpénztári részvényt adott oly elaggott, magyar vidéki színészek részére, a ki a magyar nemzetiség terjesztésében érdemeket szerzett, 1000 koronát hagyott a magyar írók nyugdíjintézetének, 1000 koronát báró Jósika Miklós ércszobrára, 2000 koronát a pancsovai ref. csán goegyháznak 400 koronát az Ekmének, 200 koronát az Fmkének, 200 koronát a dunántali magyar közművelődési egyletnek.

Árvapénztári sikkasztás.

Sátoralja-Ujhelyen a vármegyei gyám-pénztár vizsgálatára kiküldött bizottság megállapította, hogy ez árvák vagyonáról készített mérleg hamis. A közigazgatási bizottság büntető följelentést tesz a bíróságon. A hiány valószínűleg háromszázezer korona.

Időjárás.

Meteor írja: A mai csomópont hatása alatt ismét két nagy fölt-csoport tünt fel a Napon, amelyek 120—130 ezer kilométer távolságban követik egymást. A feltünése e föltoknak egészen azonos, mint ahogyan a múlt hónapban történt akkor, midőn a bolygók állásaiból vett adatok alapján a harmadik télnek nevezett hideg időnek kellett volna bekövetkezni, e kitérés azonban az ő keresztető hatásával a harmadik tél kezdetét mintegy eltolta egy egész napfordulattal, vagyis 13 nappal s január 1-seje helyett 13 án következett az be. A mai csomóponttal is egy hidegebb időszakra kellett volna beállnia, de csak erősebb, viharosabb szelet kaptunk és az ég mintegy varázsütésre kiderült, ami szintén jelzi az összefüggést a mi légkörünk és a Napon végbemenő események között. A föltoknak e feltünése a hidegebb idő beálltát nem késlelteti ugyan, de azért meg nem semmisíti, mert a hatások nem voltak megsemmisítőleg nagyok, így a már jelzett negyedik tél még ezután be fog következni és pedig a 13-ik vagy 20-ik csomópont hatása alatt.

Kitiltott zsebmetsző.

Schwarz Jakab zsebmetszőt, mivel a rendőrségnek már sok baja volt, végleg kitiltották Debreczenből. Ő azonban ennek daczára ismét ellátogatott hozzánk; mint azt egy névtelen levél a rendőrségnek jelentette. Dobos rendőrbiztos a névtelen levél nyomán tegnap megjelent Schwarz Jakab Erzsébet-utca 5. szám alatt birt lakásán s a veszedelmes férfit a rendőrséghez vitte honnan még a tegnap nap folyamán illetőségi helyére tolonczolták.

Csaló asszony.

Liptai István halápi lakos tegnap behozta egyetlen libáját eladás végett. Egy ismeretlen asszony elkérte tőle a libát, azon ürügygel, hogy megmutatja gazdasszonyának, ki, ha megtetszik neki, meg is veszi. Liptai odaadta a libát, de az asszonyt természetesen hiába várta vissza, úgy hogy liba nélkül volt kénytelen hazatérni.

A Falk-kefegyár munkásainak táncvizalma.

Falk Ármin és Társa kefegyár munkás személyzete folyó évi február hó 28-an, szombaton saját segélyalapja javára a „Margit-fürdő“ villanyvilágított dísztermében zónapostával egybekötött zártkörű táncvizalmat rendez. Belépti-díj személyenként 1 korona 20 fillér. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre kaphatók a rendezőség minden tagjánál és este a pénztárnál.

Gotterhalte nélkül.

Magunk is nagy örömmel emlékeztünk meg a Kassán székely cs. es kir. 34. gyalogezred minapi ünnepéről, mely Gotterhalte nélkül folyt le. Anélkül is folyt le a színházban. De volt az ünnepnek egy másik része is, mely a kaszányában folyt le s itt már a Gotterhalte több rendben eljátszódott, amint erről Appel parancsnok ur hivatalosan értesíti a Felső Magyarország című lapot, amely két áradozó vezércikkben ünnepelte a Gotterhalte nélkül jubilláló ezredet. — A hivatalos nyilatkozatból kitűnik, hogy a „néphimnusz a nap minden megfelelő részén játszva és az összes legénység által énekelve lett.“ Az igazság érdekében még feljegyezzük, hogy a kassai ujság elismerését fejezi ki „a tiszta magyarsággal megírt átirattal szemben“ amely tiszta magyarság minket is mélyen meghatott. Egész nap dézsaszámra lettek hullatva általunk meghatottságunktól könnyeink.

Kefegyári személyzet táncvizalma.

A Stern József és testvére kefegyárának személyzete jótékony segélyalapja javára márczius 7-en, szombaton a Margit-fürdő villanyvilágított dísztermében Kiss Béla zenekara közreműködésével zártkörű táncvizalmat rendez. Belépőjegy személyenként 1 kor. 20 fillér. Családjegy 3 személyre 3 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Az orosz pópák és a pálinka.

Antonij volhiniai érsek néhány nappal ezelőtt az alája rendelt papság számára a következő rendeletet adta ki:

— Tudomásomra esett, hogy sok lelkész, bár szigoruan tiltva van, hogy lelki funkciójáért szeszest italt fogadjon el, mégis pálinkát is elfogad fizetség fejében és mentesül az Irás következő szavaival hivatkozik: „Minden adomány jó.“ Ezeket a lelkészeket, akik nem méltók állásukhoz, szigoruan figyelmeztetem, hogy jövőben már maga az a tény is, hogy pálinkát fogadtak el lelki funkcióért, maga után fogja vonni, hogy

bíróság elé kerülnek és állásukat is elvesztik.

Érdekes esküvő.

Tissova beregmegei községben érdekes házasságkötés történt a napokban. Hönig Mózes 48-as honvédörmester, ki most 91 esztendő, a beregmegei Tissova községben a napokban esküdtött örök hűséget egy ugyanodavaló 60 esztendő zsidó hölgynek. Az új házaspár is elő bizonyítéka annak a mondásnak, hogy öreg ember nem vén ember.

Öngyilkosság — „gyönyörűségből.“

Egy tizenhét esztendő fiú, a bécsi reáliskola tanulója, ma az iskolateremben revolverrel magára lőtt. A golyó csak könnyebb sérülést okozott és néhány nap múlva már veszélyen kívül lesz a fiú. Hogy mi adta a kezébe a fegyvert, erre a választ egy levél adja meg, a melyet a zsebében találtak. „Kérem szülőimet, írja, a legkíméletesebben értesíteni; mondják nekik, hogy a tornánál elessem és a labamat törtem stb. Kérem tudomásul venni, hogy tettem az iskolával semmiféle vonatkozásban nem áll, hanem azt csupán gyönyörűségből követtem el.“ A kisfiút a sok ponyvaregény olvasása zavarta meg.

Sajtóper királysértés miatt.

Kolozsvárról jelentik: Eber Jenő biztosító intézeti titkár ellen a kolozsvári „Ujság“ egyik októberi számában írott cikk miatt, amelyben arról írt, hogy a király nem jött le a Matyas-ünnepre, az ügyesség királysértésért pört indított. A mai föltárgyaláson Eber elismerte a szerzőséget és kijelentette, hogy eszeágaban sem volt a királyt sérteni, csak panaszt tett, hogy miért nem jött le. A közvadász kéri, hogy Ebert az erős sértő kifejezések miatt ítéljék el. Barabas Béla védő pedig kéri a vádlott fölmentését. Az esküdtsek kimondta, hogy a közleményben nincs királysértés, mire a bíróság a vádlottat felmentette.

Öngyilkosság a mézeshetekben.

Komádi községben, — mint onnan jelentik, — a minap felakasztotta magát egy Pál Bálint nevű jómódu, fiatal gazdaember. Mostanában házasodott meg, de közte és fiatal felesége között már az esküvő után való napokban czivakodás támadt, aminek azután szomorú vége lett. A fiatal férj a minap bosszusan távozott el hazulról, előbb ezouban odaszólt a feleségének:

— Engem se látsz többet!

Mint hogy másnap sem tért haza, keresésére indultak s megtalálták a holttestét; ott lógott a padlás egyik gerendáján.

A körmendi tanítót felmentették.

Győrből írják: Mocsári Ignác körmendi tanítót a szombathelyi törvényszék erkölcsellenesség miatt harmadfélévi fegyházra ítélte. A győri kir. íelő ábla felebbezési tanácsa ma tartott föltárgyalást ebben az ügyben és Mocsári Ignác tanítót felmentette, mert a törvény által megjelölt erőszakot vagy fenyegetést a vádlott részéről fenforogni nem látja. A vádlott cselekménye magán hordja a tettelegességgel elkövetett becsületsértés ismerveit, de jogos magánvád hiányában vádlott ebben sem volt mnrasztalható. A királyi főügyész semmiségi panaszt jelentett be.

Elfogott vasuti zsebtolvajok.

Egy nemzetközi zsebtolvajbanda gárázdálkodik már évek óta a vasuti vonalokon. Tegnap végre a Jendörség kézrekerítette a temesvári vonal rémeit: Teszler Zoltán 21 éves, a másik Postpischl József budapesti születésű, 27 éves, többször büntetett nemzetközi vasuti tolvajokat, akik most utóbb Alpern Gyula sárbogárdi sertéskereskedőt fosztották ki, mikor a vasuti kocsi-ban mélyen aludt. A két elfogyott tolvajnak sok bűn nyomja a lelkét. Most az utóbbi időben éppen öt nagyobb fosztogatást követtek el a vonatokon, melyek annak idején nagy feltűnést keltettek a délvidéken. Teszler Zoltán különben a banda egyik vezére, akinek zsebtolvajlásairól valóságos rémmesék keringenek.

A belényesi éhínség.

A belényesi éhínség, mint nagyváradi tudósítónk értesít, sokkal nagyobb mérvű, mint ahogy első pillanatban gondoltuk. Az apró falvak szétszórta kunyhóiban eldugott nép sohasem élt valami nagy bőségben. — Turta a föld lapályos részét s az meghozta egész évre kukoricza kenyérét. A hegyeken pedig legeltette a nép a marháit s volt a kukoriczához tej is. Két részre osztott kunyhójukban békésen laktak meg az emberek a pitvarban elhelyezett szarvasmarhával együtt. Ez és a sertésenyésztés volt minden megélhetési módjuk. Mas keresete sohasem volt a lakosságnak. Legfeljebb a völgyek gyümölcstermése. Egy kis alma, dió. Ezek árjaiból szerezte be egész évre élelmét, a szalonnát. Kukoriczakenyér és szalonna. Ez volt minden tápláléka. Most már ez sincs. Természetes, hogy mikor a legelső elemi csapás tönkretette a nép létfeltételeit, beállt a legrettenetesebb inség. A jég elverte a kukoricza termését, letörte a gyümölcsfak termőágát. Az egész vidéken nem termett jóformán semmi. Szarvasmarháit a száj- és körömfájás, sertéseit a vész pusztította el. Az inség jelei már ez év elején mutatkoztak, ekkor már jeljesen elfogyott a mult év termése. A szegény nép kétségbeesve nézett a jövő elé a pokoli nagy hidegben. A járás főszolgabírája már január első napjainban sürgős jelentést tett az alispánhoz, az meg a kormányhoz. Uram Isten, ki gondolt itt velünk! Civillista, katonai javaslat és a többi, ezerszerre fontosabb dolgok, mint hét, nyolcz falu népének kétségbeesett könyörgése egy parányi kenyérért. Minden nap minden óra fokozta a bajt, az inséget. Az alispán sürgős felterjesztése ott feküdt a miniszter asztalán, a nép pedig éhezett. S ha nem szólalt volna fel Barta Ferenc képviselő, talán éheznek a nép ma is. Annak a csendes népnek a jajkiáltása elveszett kunyhójában s könyörgését nem hallották meg túl a hegyeken. Pedig azok a hegyek ott kincseket rejtnek. Am jutott e eszébe valaha a kormánynak foglalkozni is azzal? Élelmes idegenek, külföldi bankárok fedezik fel a kincseket s aknázzák ki. Belényes és Vaskóh vidékén két gyár van alakulóban. Egyik vegyészeti másik villamos kazánforrasztó-gyár. Egyenkint 3—400 embert foglalkoztatnának e gyárak. Ezekről várja most e nép sorsának jobbrafordulását, mert a kormánytól, az államtól ugysem várhat egyebet, mint a civillista felemelésével adójának, terheinek emelését.

SZINHÁZ.**Műsor:**

Csütörtökön, „A” bérlet. (negyedszer) Loute. Bohózat.
Pénteken, „B” bérlet. Agglegények. Vigjáték.
Szombaton, „C” bérlet. San Toy. Daljáték.

Denise.

Dumas Fils nagyszerű darabjainak egyikét elevenítette fel a társulat tegnap este. Dumasnak vannak ugyan szenzáció-sabb darabjai is, mint pl. a Kaméliás hölgy, Fraucillon, de a Denise előadása azért mindig méltán felkeltheti az érdeklődést, mert telivér Dumas darab, tehát a lehető legnagyobb mertekben szinpadra termelt színmű.

A Deniseben éppúgy, mint többi darabjaiban, szintén egy társadalmi problémát vet föl és az ebben elfoglalt álláspontját igyekszik az egész darab folyamán a szin-padi hatás minden eszközének felhasználásával bebizonyítani. A Denise problémáját körülbelől így formulázhatjuk: az igaz szerelem elől meg kell hátrálnia minden társadalmi előítéletnek, konvencionának, mert ami nagy érzést a természet oltott belénk, azt társadalmi előítéletnek lenyűgözni nem szabad, de nem is lehet.

A fölvetett téma nem új, a mese azonban, melynek keretében Dumas azt földolgozza, érdekfeszítő, fordulatok. Különösen ért hozzá, miképen kell a közönség érdeklődését folytonosan ébren tartani s a hatást a fölvonások végéig kabito szin-padi ügyességgel mindegyre fokozni. Ezzel az ügyességgel és ami szintén nagy ereje, dialógjai szel emesegével a legteljesebb mértékben a maga részére tudja hódítani közönségét, mely egyaránt gyönyörködik úgy a fordulatos meseszövegsben, mint a szellemes szepmondásokban.

Az előadás egyike volt a legjobbaknak. Kiváltképpen azt emeljük ki; hogy a tegnapi előadás összes szereplői egyaránt eltalálták azt a hangot, ami az effajta szindarabokhoz leginkább illik. Mindnyájuk beszéde értelmes, hangsúlyozott, de amellett nem túlzottan deklamáló volt, mindnyájan igyekeztek beszédben és játékban mindvégig természetesen maradni. Ezt a természeteséget, ami pedig a színész legnehezebb feladata, eddig még egy előadásban sem érték el annyira, mint a tegnapi. A főszereplők mind igen jól játszottak, azért nem akarjuk egyikét sem a másik rovására kiemelni.

Egyet azonban mégis külön említünk meg. Ugy látjuk, hogy Menszáros Margit a Denise szerepében olyan szerepre talált, mely teljesen megfelel az ő színészi egyéniségének. Oly megható közvetlenséggel és igazsággal játszotta ezt a szép szerepet, hogy a közönség nyílt színen felvonás alatt zugó tapssal fejezte ki elösmérését. Reméljük, hogy még számos szerepében fogja tanulását adni kétségtelen hívatottságának s a tegnapihoz hasonló játékkal még sokszor fogja a mi műértő közönségünk meleg rokonszenvét megszólaltatni.

A közönség tegnapi hangulatából úgy látjuk, hogy nem rossz gondolat volt ennek a Dumas-darabnak fölevenítése s hasonló jó előadásban szívesen látnók ennek a szellemes francia írónak más darabját is a debreczeni szinpadon.

(- S - C.)

CSARNOK.**Vaterloo.**

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordított a: **ifjabb Mórincz Pál.**

Azonnal utnak indult. Én még vártam néhány percig. Heitz anyó beszédbe ereszkedett velem, de szórakozottan hallgattam a szavát. Nem értettem meg. Csak hazafelé gondoltam, a mint Buche az uton ballag. Majd a külső sáncokhoz ér... Azután ott a várkapu alatt... Nem tűrtöttem tovább, ezen hangos kiáltással hirtelen ugrottam fel:

— Heitz anyó, majd máskor fizetek...

Kocogásra fogtam. Ugy emlékezem, két-három emberrel is találkoztam, kik csodálkozva kiáltották utánam:

— Ejh! Hisz ez Bertha József...

Ez azonban csak úgy rémlik előttem... Hatalmas ugrással ugrottam fel házunk lépcsőjén. Ekkorról még egy hangos, átható sikolytásra emlékezem. Katiczát szoritottam a karomban! Mintha csak álomból ébredtem volna fel. Körültekintvén, megösmertem a szobánkat, Goulden urat, Katiczát, Buche Jancsit... Katiczám és én úgy zokogtunk, mintha a legnagyobb szerencsétlenség ért volna bennünket... Goulden ur, Buche szótlanul bámultak, én pedig Katiczát az ölembe huzván, csókolgattam. Katicza sirt. Csak később mondtam ennyit:

— Ó, Goulden ur, bocsásson meg. Kegyelmedet, atyám helyett való atyámat, kit önmagamként szeretek, már rég karomba kellett volna zárni.

— Jól van Józsi! szolt Goulden ur elérzékenyülten. Tudom... Nem féltékenykedem.

Könyeit törülgette.

— Igen, igen... A szerelem... A család... Csak azután a barátok... Ne zavartasd magad gyermekem, ez a természet rendje!

Felállván, keblemre öleltem.

A Katicza első szava ez volt hozzám:

— Józsi! Tudtam, hogy visszatérsz! Istenben vetettem a hitemet. Most már a legnagyobb nyomoruságokon túl vagyunk. Ezután mindig együtt maradunk.

Ismét ölembe huztam. Karjával vállamat ölelte és úgy letintett rám. Lesütötte a szemét. Halaványan látszott. A harczabonulás előtti reménykedésem tehát beteljesedett. Családi boldogságunk legszebb üdvét olvastam halavány arcjáról és szeméből.

(Folyt köv.)

A közönség köréből.***Magartalan hirdetések.**

Mélyen tisztelt szerkesztőség!

Minden jóézésű magyar ember méltán megbotráncozhatik azon, hogy városunkban, a legmagyarabb (?) városban (nem is számítva azt, hogy ha valaki végig sétál a „korzón”, a tiszturaktól s a járkáló intelligenciától minél kevesebb magyar szót hall!) mennyit vétének a magyar nyelv tisztessége ellen, a legtöbb ember által olvasott nyilvános hirdetésekben?!

Nem czélszerű volna-e az ilyen nyelv-

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Foulard-selyem

60 kr.-tól

3 frt 70 kr.-ig méterenként, valamint a legújabb fekete, fehér és színes **Henneberg selymekben** 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig méterenként. Sima, csikos, koczkás és mintázott Damastok stb.

Selyem Damast 85 kr.-tól 11 frt 80 kr.-ig.

Selyem Bast egész ruhák 9 frt 90 kr.-tól 43 frt 25 kr.-ig.

Foulard selyem mintázott 60 kr.-tól 3 frt 70 kr.-ig.

Méterenként portó és vámmentesen házhoz szállítva.

Bál selyem 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig.

Menyasszonyi selyem 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig.

Blous selyem 60 " 11 " 35 "

Minták forduló postával. Schveiczba 2-ös levélbélyeg.

Selyemgyár Henneberg, Zürich.

rontó hirdetőket rendőrileg megbüntettetni, minden helyesírási hibáért legalább 2 koronára!?

Hiszen az ilyen hirdetmények nagyban elősegítik a fővárosi, elnémetesített „magyar” beszéd terjedését, melynek hallása bizonyára sérti minden nyelvérzékkel bíró ember fület.

Például. A „Szabadság” egyik számában (1902. szept. 24.) olvasható: „Elutazás végett, azonnal eladó új zongora” . . . stb. Szerintem az ilyen magyarsággal irt hirdetések nem volna szabad kijavítás nélkül kinyomatni! Hisz azt mindenki tudhatja (ha gondolkozik rajta), hogy az elutazás nem célja, hanem oka a zongora eladásának, tehát ez lenne a helyes: „Elutazás miatt”, stb.

De nemcsak nyomtatásban terjesztik az efféle nyelv elleni merényleteket, hanem egyre-másra találhatunk ilyeneket magánházak kapujára, illetve ablakaiba is kiírva. Például a Bethlen u. 23. sz. ház kapuján diszeleg ökölnyi betűkkel e szép hirdetés. „Esen ház bérbenadó értekezhetni hatvan utca” stb. . . .

Nohát kérem az ilyen kiírást rendőri kihágás számba kellene venni s rendre kapatni az elkövetőjét! A magyar helyesírás se Csáki szalmája talán, hogy azt mindenki kénye szerint büntetlenül nyilvánosan megcsúfolja!?

Az se utolsó dolog ám, hogy óriási képes plakátokon hirdetik a város legfeltűnőbb helyein, (pl. lásd a városháza előtt!) hogy „Kaloönt Beste Zahn Crème.., stb.” Ejnye „beste” nimetje!

Hiszen — hála Istennek — csak többen megértenék még talán magyarul a „legmagyarabb” alföldi városban?!

De felesleges is több példát felemlíteni azon sérelmekből, melyeket szegény jó magyar nyelvünk ellen megtorlatlanul elkövetnek, hiszen „a kinek fülei vagynak a hallásra hallja s a kinek szeméi a látásra, láthatja”, csak nézzen körül figyelmesen!

Ezekre kívánnám a közfigyelmet felhívni. hátha lehetne ellene valamit tenni?!

Debreczen, 1903. febr. 9.

Maradok Szerkesztő Urnak
alázatos szolgálója
Orthographilos.

Alkalmi vétel az új szőnyegházban.

Egész jóminőségű futó szőnyeg	mtr.	25 kr.
Tapestry futó szőnyeg		95 „
Nyírott futószőnyeg	frt	1.50 „
Egy 200 cm. széles és 300 cm. hosszú		
Finom Tapestry szőnyeg	frt	14.50 „
Ágy előszőnyegek	drb.	45 „
Butorszövetek	mtr.	42 „

óriási választékban
kaphatók

Bosznay J. és Társa

új szőnyegházában

DEBRECZEN, Kossuth utca 11 szám.

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező **legolcsóbb árakban.** Maradékok féláron.

Egy borpincze vagyis **Pincze-raktár** azonnal kiadó Széchenyi-u. 27. sz. a. Ugyanott egy jó karban levő **félfedelű kocsi** és egy **használt zongora** eladó.

Schrader Gyula
likőr-töltései.
Schrader Gyulától, Feuerbach - Stuttgartban. A legjobb és leggyorsabb mód házasítására likőroket előállítani.
Arjegyzeket és prospektust küld az Ausztria és Magyarország főraktár: Maager W. Wien, III/3. am
Kassmarkt 3.

Üzlethelyiség változás!!!

Van szerencsém értesíteni, hogy

kályha- és vasbutor-raktáramat

Hatvan-utca 2. sz. a. házamból **piacz utca 27. sz., városi bérházban** (volt Mendelovits üzlethelyiség) a **városi székházzal szemben** helyezem át.

Ujbereidezés alá kerülő raktáramban nemcsak **porcellán-, vas- és Meidinger rendszerű kályhákat, vasbutorokat, fürdőkádakat, jégsekreányeket és fényezett árukat** tartok fenn dus választékban, de felszerelem azt minden igényeket kielégítő **konyhafelszerelésekkel**, nickel és nickelírozott árukkal és **vadászati** cikkekkel. **Lópor** elárusítanom is ezen helyiségbe lesz.

Eddig tanusított bizalmaért és pártfogásaért halás köszönetemnek kifejezést adva s kérve azokat a jövőre is részemre fentartani, vagyok kiváló tisztelettel

TÓTH GYULA,
vaskereskedő.

A közgazdasági bank részvénytársaság

XI-ik évi rendes közgyűlését

1903. évi február 22-én vasárnap d. e. 11 órakor

tartja meg Debreczenben, a kereskedő társulat háza dísztermében, melyre a tisztelt részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább három nappal a társulat pénztáránál leteszik.

Tárgysorozat :

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1902. évi üzletről.
2. A felügyelő bizottság jelentése és ennek kapcsán.
3. Határozat hozatal a múlt évi nyeresemény felosztására és az igazgatóságnak erre vonatkozó indítványára nézve.
4. Határozat hozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett két tag helyének 3 évre leendő betöltése.
6. Az igazgató tanácsból sorrend szerint kilépett 6 tag helyének 3 évre leendő betöltése.

Debreczenben, 1903. jan. 31-én tartott ülésükből.

JEGYZET. Az évi mérleg valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében megtekinthető.

Fél órával reggelizés előtt
már 1/2 pohár

IGMÁNDI keserűvíz.

Kitünő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó. Könnyen bevehető, émelygést nem okoz.

Kapható mindenütt, úgy a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél **Komáromban**, üvege 60 fillér.

Minőségileg kéretik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s beszerzésénél határozottan **Schmidthauer-féle Igmándi víz** kérendő.

Raktárak **B u d a p e s t e n** **Édeskuty L.** és **Lux M. cégek**nél.

Export Amerika és Angolországba.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a megboldogult férjem,

Kernáts Gyula által több mint tizenkét éven át fenntartott „Kegyelet” című **Temetkezési intézetet** **Kossuth-utca 19** szám alatt tulajdonomba vettem s hogy azt a jövőben a legfokozottabb igyekezettel, szolid elvek mellett saját számlámra fogom vezetni.

Eiengedhetetlen kötelességemnek tartom hálás köszönetet mondani mindazon jóakaróknak, kik elhalt férjem vállalatát kitüntető bizaimok és megbízásaikkal megtisztelni szivesek voltak.

Egyidejűleg az iránt esedezem, hogy özvegyiségemben töltem se vonják meg pártolásukat, **keresék fel üzletemet gyászos eseteik alkalmával**, hogy alkalmam lehessen bizonyítani, miszerint **olcsó árain, gyors és pontos kiszolgálásom**, valamint **berendezésem kifogástalanságával** igyekezetemnek legfőbb célja az általános megelégedés kiérdemelhete.

Értesítem tudomásul vételét kérve — maradtam
Debreczen, 1903. január hó 24-én.

Tisztelettel **özv. Kernáts Gyuláné.**

14533—1902. tkv.

Árverési hirdetés kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közönségre teszi, hogy özv. Szikszay Istvánné végrehajthatónak Kerékjártó Juliánna és társai ellen folytatott végrehajtási ügyben a debr. kir. tvszék a debreczeni kir. bíróság területén levő a debreczeni 312 számú tjkben A + 325 hrsza. felvett 2686 régi népsorszámu házastelekre egészben 1440 kor.-ban megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelgetvén, annak foganatosítására határidőül **1903 évi márczius hó 11-ik napjának d. u. 3 óráját** e kir. tvszék árverési termébe kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elióg adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% készpénzben, vagy óvadék képes érték papirokban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és Debreczen sz. kir. város Rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.
Debreczen, 1902. évi december 8-án.

Hegedüs,
kir. tszéki bíró.

Széna eladási hirdetés.

A Nagycserén az 1902-ik évben a Vágós tereken termelt 47 boglya szénának árverésen leendő eladatása elrendelgetvén, értesítettnek a venni szándékozók, hogy az árverés a helyszínen **f. év február 13 és 14-ik napján** fog megtartatni.

Bővebb értesítés Botos Lajos nagycseréi erdésznel és helyben a város gazdasági ügyosztályánál nyerhető.

Debreczen, 1903 február 9.

A városi tanács.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávtól szemben.

Egyedül valódi angol Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor szélgyörsöt s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalmaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffögést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiüéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatast, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apáca-védjegyre!** Hamisítá-óktól legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetk. Szétküldés előrefizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb nem árt a szörnek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalan elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Crim: 2.

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógy szerészeknél.

Schicht-szappan

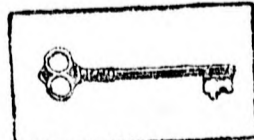
Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Minden ártalmas vegyítéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a **Schicht** név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.